

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Consultationes Theologicæ Et Spirituales Christiani verè
fidelis & verè devoti ...**

... De Excellentiis Dei

Louis François <d'Argentan>

Augustæ Vindel. ; Dilingæ, 1701

VD18 90029526

Consult. XX. De Misericordiâ Dei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-45487

Fides de-
cretorum
justitiæ Dei
debet nos
consolari.

dii ac solatii afferre potest animabus, ut etiam amaritudinem mitigaret inferni: Nonne firma fides, quæ nobis hanc pulchritudinem credendam proponit, complere nos debeat pace, quiete ac voluptate? In manibus tuis sum, divina justitia, tu disponis de me, sicut tibi placuerit, in tempore & in æternitate, nihil mihi unquam accidere potest, nisi per tua judicia; novi hæc infinitò modò esse justa, infinitò modò sancta & summè

amabilia: Adoro igitur illa, submitto me illis, amplector illa; & si libertatem haberem eligendi talia, quæ vellem, alia eligere nollem, quàm tua; eò quod hæc placeant tibi, & infinities magis amare velim beneplacitum tuum, quàm utilitatem meam. Sed dum meam pro te dimitto utilitatem, non dimitto illam: Quomodò enim hanc firmare melius possem, quàm amando te plus quàm me.

CONSULTATIO XX.

De Misericordia DEI.

Omnes
perfectio-
nes Dei
non sunt
nisi eadem
res,

Misericordias Domini in æternum cantabo. Nunquam cessare vellem à decantandis hic in terra misericordiis DEI mei, cum dulcissima sit spes mea, nunquam me cessaturum decantare illas ibi in coelo per omnem æternitatem. Novi, omnes DEI perfectiones non solum æquales esse in magnitudine, in majestate, in bonitate, & in omni eo, quod dicere vel concipere possumus de illis; sed novi quòque, illas omnes non esse, nisi unam eandemque rem. Misericordia ipsius est ipsius justitia, & ipsius justitia est ipsius æternitas, & ipsius æternitas est ipsius omnipoten-

tia, & denique omnes ipsius adorandæ perfectiones non sunt, nisi una simplicissima perfectio, & hæc perfectio est divina ipsius essentia, quæ est totum & omne hoc à seipsa, abs eo, quod alterius cujusdam indiget perfectionis, ut infinitò modò sit perfecta.

Adhæc nimis abjectè de Deo est loqui, dum dicitur, ipsum infinitò modò perfectum esse. Siquidem si concipere velimus, quod factus & perfectus sit per collectionem omnis generis perfectionum, quæ concurrunt, læque uniunt ad ipsum perficiendum, indignissimè loqueremur de Majestate ipsius, juxta effa-

Sff 3

tum

lib. 23.
moral. c. 12.

tum Sancti Gregorii Magni: *Professio hac, quod perfectum dicimus, non proprie dicimus; neque enim, quod factum non est, dicitur esse perfectum, sed dicendum est ipsum esse omnia à seipso, ipsumque in se omnem includere infinitudinem entis, in infinita simplicitate essentiae suae absque ulla compositione.*

Unde venit
nos plures
concipere
perfectio-
nes in Deo.

Ipsa solus se cognoscit perfectissime per unicum simplicissimam cognitionem; ipse solus se enuntiat, vel exprimit sibi ipsi id, quod concipit, per unicum simplicissimum verbum: Et hoc verbum non dicit ipsi veritatem; eod quod non loquatur; sed ipsemet per hoc Verbum sibi dicit veritatem quandam infinitam; nempe, quod essentia divina, & omnes Personae divinae non sint nisi unica simplicissima res, incomprehensibilis omni alio, quam ipsi, quamque ipsemet non potest, nisi per unicum simplicissimam concipere cogitationem. Nos pauperes homunculi, quorum intellectus longe minor est, quam atomus respectu altissimae hujus majestatis, millenos adhibemus conatus ad concipiendum aliquid de ipsius excellentiis; & ipse ex bonitate sua concedit nobis, ut de illis cogitemus, de ipsis loquamur, non quomodo sunt in seipsis, cum hoc sit impossibile, sed juxta te-

nuitatem & paupertatem nostram. Nos concipimus ipsius immensitatem velut replentem omnia; ipsius omnipotentiam velut brachium, quod facit omnia, quodque omnia sustentat; ipsius justitiam velut rigorosa; ipsius misericordiam velut benignam; ipsius providentiam velut omnes moderantem creaturas, & omnibus ipsarum prospicientem necessitatibus; & denique diversas formamus nobis ideas de omnibus ipsius adorandis perfectionibus, quasi inter se magnam admitterent diversitatem. Ignorantia nostra, & nostra tenuitas adhuc longius se extendunt: siquidem comparamus nos illas inter se, quasi ipsae res essent diversae, & etiam praefere audeamus unam alteri in aestimatione nostra & nostro erga illas amore, quasi inter se essent inaequales. Ignosce Domine; Ah! tu nosti, non esse hoc opus vel affectum irreverentiae, sed necessarium nostrae effectum impotentiae, quae cogitat, quaeque loquitur de te, non uti debet, sed uti potest; non ut tibi displiceat, tam indignè de tuis loquendo excellentiis, sed ut te honoret confitendo seipsum, omne id, quod dicere potest, infinita ratione abesse ab eo, quod es.

Non igitur aliquam instituerimus comparationem multo minus praeferentiam inter perfectiones

Magis amamus misericordiam DEI.

quàm alias
ejus perfe-
ctiones.

tionès DEI, cùm omnes non sint nisi unica res simplicissima. Verùm quâ ratione retineri possint corda nostra, quin sentiant vehementiores quasdam illecebras, respectum quendam sublimiorem, affectum aliquem magis cordialem, amorem quendam magis ardentem ergà bonitatem & misericordiam DEI, quàm ergà aliam quandam divinarum illius perfectionum? Ah! illa est, ad quam omnes miseri peccatores incessanter suas extendunt manus, & ipsa nunquam non suum illis sinum, sua illis brachia tenet aperta, ut amabilius recipiat ipsos. Ipsa est, quæ nunquam à se repulit quemquam, quantumvis miserimum; sed potius erga eos, quos miseriarum abisso cernit immerfos, magis benignam, magis liberalem sese ostendit: Ipsa enim superabundare facit gratiam, ubi abundaverat delictum, ut juxta effatum S. An. brosii, sit naufragum omnis peccati, & portus securus omnium peccatorum.

Misericor-
dia com-
puncti sibi
transiens.

Ipsa est, quæ videtur deseruisse Cœlum, ubi nullum videt miserabilem, ut descenderet habitatura nobiscum in terris, ubi nos omnes videt miserabiles: Et nos videmus, quod, dum circumfert inexhaustos bonitatis pro nobis thesauros, solo exardescat desiderio illos omnes effundendi, ut nos ab omnibus,

sub quibus ingemiscimus & fatiscimus, liberet miseris. Ulterius adhuc progreditur: Tandem enim, ne in ipsa procul inquirenda defatigemur labore, universam ipsa terram suâ replet immensitate: *Misericordiâ Domini plena est terra.* Hæc est velut ingens templum ad ipsius exstructum gloriam, ubi alia non videt altaria, nisi corda hominum; non alias victimas pro iis immolandas, nisi ipsorum peccata; non alium ignem, quò consumantur, nisi sacri amoris ignem, quem suppeditat ipsa. Presbyteri, quos in suo admittit templo ad serviendum sibi, omnes sunt homines, qui nunquam non nimias in semetipsis inveniunt victimas pro sacrificiis suis; & solum Carmen musicum, quod tenentur cantare illi perpetuò, est versiculus ille è Psalmo octogesimo octavo desumptus: *Misericordias Domini in æternum cantabo.*

Ipsa est, quæ bono nostro an-
nullat omnia decreta Justitiæ
Dæi, unico verbò, quod trahit
ex ore nostro, unico solo pecca-
vi: Ipsa est, quæ extinguit om-
nes inferni flammæ, ubi in æ-
ternum ardendum nobis foret,
unicâ aquæ guttâ, quam è no-
stris diffuere facit pall ebris. Ip-
sa est, quæ in unico distringit
momento, gravissimas quâsque
catenas, quæ gemere nos faci-
unt

Quid misericordia
Dei operetur in nostrum factorem.

un. sub diaboli & peccati capti-
vitate, unico duntaxat sacra-
cordis nostri affectu, dum suâ
id tangit gratiâ, ad diffringen-
dum illud contritione. Ipsa est,
unicô verbô, quæ universalissi-
mum & efficacissimum remedi-
um nostris porrigit miseriis, quæ-
que non contenta ab omnibus
nostris malis liberare nos, insu-
per liberaliter nobis suos aperit
thesauros, ad locupletandum
nos bonis æternis. O ineffa-
bilem tuarum erga nos bonita-
tum abundantiam! tu auferis à
nobis omnia mala nostra, nobis-
que confers omnia bona tua.
O incomprehensibile commercii
divinarum tuarum liberali-
tatum! locò poenarum, quas
promeruimus, largiris nobis præ-
mia æterna, quæ promeruimus

nunquam. O nimium suis affi-
xum miseriis, nimis quam dig-
num, ut in æternum tradatur
rigori severissimæ justitiæ DEI,
miserum peccatorem, qui tuam
noluerit dulcedinem, O divina
misericordia!

Quantum experior consolati-
onis, dum te considero, tecum-
que colloquor! Ah si ita pene-
trare & insinuare me possem in
abyssum excellentiarum tuarum,
ut illic se perderet cor meum,
nec unquam amplius exiret in-
de! non instituo hanc consulta-
tionem nisi tecum, mi chare Le-
ctor: novi, te hic inventurum
illecebras, quibus tibi reddatur
non minus accepta, quam pro-
ficua; consolationem hanc alte-
ri cedere non voles.

ARGUMENTUM.

*Misericordia DEI mirabiliter
refulget in condonandis homi-*

num peccatis.

Difficultas
condonan-
di injurias

ARTICULUS I.

NOS tandem sentimus diffi-
cultatem in condonandis in-
juriis nobis factis, & diligendo
illos, qui nos offenderunt, ut
homines reperire fuerit, qui di-
cere non sint veriti, quod im-
possibile sit observare præcep-
tum nobis in Evangelio datum:
Diligite inimicos vestros: Ah! qui
sumus nos parvi terræ vermicu-
li, ut tam graviter sentiamus le-

vem nobis à nostri similibus fa-
ctam offensam, sæpiusque à ma-
joribus, quam nos simus, illa-
tam nobis? si cuncti ageremus
Monarchas, & subditorum no-
strorum novissimus palmarem
nobis intulisset injuriam, cre-
deremus, & omnes quoque fa-
terentur ingentem nos dolen-
di, ac ultionem sumendi habe-
re aulam: siquidem quantò no-
bilior est persona, quæ offendi-
tur,

ctur, & vilior illa, quæ offendit, tantò major & gravior est offensa, & severiori digna punitione.

Quid igitur est, videre infinitam DEI Majestatem offensam ab homine, qui non est nisi vile animati stercoris frustum? Vilipensum omnipotentem à pulvisculo terræ, magni hujus mundi Creatorem à sua contemptum creaturâ, benefactorem infinitò modò liberalem affectum contumeliâ ab homine ingrato, quem incessanter tanto inestimabiliù bonorum acervo accumulât, ut cor tygridum ad ejus exstimularent amorem? Quis negabit, offensam talem infinitò modò esse afflictivam, sicut infinitò modò est injuriola altissimæ huic Majestati? Et quando mox infinitò castigaretur supplicio, quæ ex omnibus creaturis non daret gloriam DEO, ipsique diceret: *Justus es Domine, & rectum judicium tuum.*

Mal. 1. 18.

Quantum prodigium quod Deus offensa videtur in-fernalis.

Sed O prodigium Bonitatis DEI! O magnificum triumphum miserationum ejus! Majestas hæc offensa tacet, & velut insensibilis videtur ad injurias! Omnipotens hic vilipensus sustinet ac tolerat insolentem huic pulvisculum, nec æquisimam suam in illum fulminat iracundiam! Benefactor hic ita exstimulatus, non vindictam sumit ergà ingratum, sed suos in illum prosequitur favores! Nec sufficit absti-

nere à vindicta, sed tam ingentem ipsi condonat injuriam, ipsum amplectitur, ipsumque sicut antea diligit, ubi primum corde contritio exquirat veniam. Nò runt probè hoc omnes, sed omnes non inde moventur, quia paucos reperire est, qui serio prodigii hujus magnitudinem revolvunt animo, quo omnes in perpetuam raperentur admirationem, nisi familiare nimis & consuetum esset; illius assiduitas ipsi tollit pretium, nosque id abs intermissione vidento leviter dilabi permittimus, abs eo, quod penitius rimemur unquam ipsius excellentiam.

Sed ponamus, nunquam visum esse nec hominem committentem peccatum contra Majestatem DEI, nec DEUM condonantem peccatum homini: videtur primâ vice lugubris hic accidisse casus; Majestas DEI offensa est à vili hac & contemptibili creaturâ. Quis præsumere fuisset ausus hujus tam faciem obtinere veniam? An parvi res hæc sit ponderis ac momenti? Ponderemus hoc, hujusque instituamus comparationem cum omni eo, quod cognoscimus in DEO vel extra Deum maximum & excellentissimum; comprehendere id sanè non poterimus, conjecturari saltem inde licebit hujus magnitudinem prodigii.

T t t

1. Ni-

Condonare
peccatum,
est plus,
quàm crea-
re mun-
dum.

I. Nihil Extra DEUM majus
& excellentius videmus, quàm
creationem mundi: speciosum
hoc opus divinarum ipsius ma-
nuum tanta in se complectitur
prodigia, ut per omnem sæculo-
rum decursum maxima quæque
ingenia & fatigaverit studio, &
compleverit stupore. Sanctus
Augustinus, qui velut Aquila
inter doctos, ob sublimem suam
super alios volatum habetur, ubi
probè id consideravit, proposuit
sibi ipsi admirabilem hanc
quæstionem: nimirum, an mi-
nus prodigium sit omnipotentia
DEI, condonare unicum solum
peccatum homini, quàm creare
totum hoc universum? & re-
spondet sibi hisce terminis: *Pro-*
tract. 72, in *sus hoc majus esse dixerim, quàm*
Joan. *est cælum & terra, & quæcunque*
cernuntur in cælis & in terra. Pro-
cul dubio id majus est cælo &
terrâ, & omnibus, quas sinu suo
constringunt, creaturis; & San-
ctus Thomas fidelis ipsius inter-
pres, eximiam hujus affert ratio-
nem: Creatio mundi non termi-
natur nisi ad opus naturæ; con-
donare peccatum terminatur ad ju-
stificationem peccatoris, quod est
opus gratiæ: quantum igitur
gratia antecellit naturam, tantum
condonatio peccati est opus ma-
gis admirabile, quàm creatio to-
tius hujus universi.

Adhæc, quando omnipotens
manus DEI è fundo nihili ex-
traxit omnem hanc ingentem

mundi machinam, non destru-
xit, nisi nihilum quoddam natu-
rale, nihilum innocens & inno-
xium, quod nullam unquam vo-
luntati ejus fecit resistantiam.
Sed quando extrahit peccatorem
quendam è profundâ eriminum
suorum abyfso, oportet destrue-
re illum, nihilum quoddam cul-
pabile & criminofum, nihilum
rebelle, quod resistit, seque pro-
tervâ quâdam oppositione armat
contra omnipotentem. Sic vi-
dimus, opus non fuisse, nisi uni-
co verbo ex ore DEI prolato,
unico *Fiat*; Et mox in lucem
omnes prodierunt creaturæ. Sed
ad condonandum unicum solum
peccatum, ad justificandum pec-
catorem, quantis verbis, quan-
tis precibus, quantis instantiis,
quantis laboribus, quantis sudo-
ribus, quantis lachrymis, quan-
tis arumnis, quantis doloribus,
quantis vulneribus acceptis,
quanto sanguine effuso est, &
erat opus! Et tandem vitâ stetit
unigenito DEI ipsius Filio, quem
Sanctus Paulus nuncupat virtu-
tem omnipotentem divini Patris
sui. Nonne hoc est manifestè o-
stendere nobis per seipsum, quod
prodigium brachii sui omnipo-
tentis in condonando unico pec-
cato abs comparatione sit admi-
rabilius, majoremque, quàm cre-
atio mundi, requirat laborem?
Et nos credamus, id esse non
nisi rem levem & ponderis exi-
gui

qui, ex eo, quod DEUS unicâ duataxat vice creaverit mundum, incessanter autem condonet peccata hominum?

Seria consideratio circa difficultatem veniam aliquis peccati.

O homo, te precor, revertere in teipsum, & probè considera hanc veritatem. Si tunc, quando commisisti peccatum, necessarium esset, ut crearet DEUS alium quendam mundum, ejusdem cum præsentis magnitudinis, ad reparandum errorem tuum; Nonne verum est, te ingenti exin fore percipiendum horrore? Morereris ex una parte præ confusione peccati tui, videndo ad reparandum illud tali opus fuisse remedio; & ex altera cessare nunquam posses ab admirandâ, laudandâ & amandâ Bonitate DEI, utpote quæ fabricari voluisset tam exquisitum omnipotentis brachii sui opus ex amore erga te, & quidem tunc, dum hoc indignissimus eras favore. Sed nonne aspicias, ipsum multò plura facere, quando condonat tibi peccatum tuum, tibi que suam, quæ te justificet, largitur gratiam? Unde ergò venit, te esse insensibilem? Ecce hucusque tam flocci id pendisti? nisi quia nunquam perpendisti infinitam prodigii hujus immensitatem. Nonne vides, quomodo Ecclesia à Spiritu Sancto instituta, agnoscat probè, omnipotentiam DEI replendere multò magis in tui

condonatione peccati, quam in mundi creatione, ipsamque illi pro te rependere grates, quando verba sua in Oratione quâdam ita ad ipsum dirigit: DEUS, qui omnipotentiam tuam parcendo maxime & miserando manifestas.

II. Sanctus Augustinus loco citato, ulterius adhuc progreditur; & considerans DEUM omnes creasse Angelos, quorum numerus major est illo omnium creaturarum corporalium universum hoc replentium, quorum natura quòque abs comparatione est excellentior, & ponderans bonitatem, quam illis exhibuit, creando illos omnes in gratia, sed in gratia eminentissima, & naturæ uniuscujusque illorum, quæ inæqualis est, proportionatâ, affirmat dubitari non posse, productionem naturæ hujus spiritualis ac immortalis, tam nobilis ex propria sua essentia, tamque nobilitatæ ex gratia, magis excellens, magisque gloriosum esse opus Auctori suo, quam mundi visibilis sit creatio. Nihilominus magnus hic Doctor quæstionem proponit, an præferenda illa sit justificationi peccatoris, anque unicum solum peccatum condonasse homini, non sit excellentius opus manus DEI, quam creasse omnes Angelos in gratia: Et ipsemet respondet eximiis hisce verbis:

Ignoscere peccatum plus est, quam creare angelos in gratia.

Certe si aequalis est utrumque potentia, hoc majoris est misericordia: Quasi diceret; indubitanter teneo, quod si aequalis potentia requiratur pro utroque, magis tamen refulgere videatur triumphus misericordiae DEI in condonando unico peccato hominum, quam in creatione omnium Angelorum.

Quare plus
sit condo-
nare quam
creare An-
gelos,

Et ratio, quae dari potest, est, quod Angeli ante creationem suam non fuerint indigni nec esse naturalis, nec gratiae supernaturalis! sed peccator ante justificationem suam indignus sit utroque. Si Angelus non fuerat amicus DEI, antequam acceperat esse, saltem non erat ipsius inimicus; sed homo in peccato est magnus inimicus DEI. Quis ergo diffitebitur, effectum abs comparatione majoris misericordiae esse, condonare huic inimico, ipsi suam concedere gratiam, ipsum adoptare pro suo filio, ipsumque affectuosissime amare, quam esse dedisse & gratiam omnibus Angelis? O bone DEUS! qui te glorificas in operibus manuum tuarum, sed qui majorem trahis gloriam è majoribus, quae operaris, prodigiis! cum tam magna pro te sit gloria, O mi creator, tot milliones millionum creasse Angelorum, creaturarum tam nobilium, tuas incessanter in omnem aeternitatem canentium laudes; cum-

que nihilominus longè majus bonitatis tuae sit prodigium, mea mihi condonare peccata: in meis te glorifica miseris, tuae refulgere fac gloriam infinitae misericordiae in miserima factura tua. Ignosce, Domine, ignosce ex amore tui ipsius, & ne prives te gloria hac, quae major erit, quam omnes creasse Angelos. Cum Ecclesia tua cantabo tibi ex affectuosissima cordis mei gratitudine: *DEUS, qui omnipotentiam tuam parcendo maxime & miserando manifestas.*

III. Sed nondum sufficit ad inducendam animo admirationem super magnitudine Misericordiae DEI, quando condonat unicum solum homini peccatori crimen. Ulterius progredior, & abs eo, quod immeret creaturis, me attollo usque ad Creatorem; & profunda cum humilitate considerans aeternam unigeniti Filii DEI in sinu Patris sui productionem, cognosco necessario requiri ad productionem DEI de DEO potentiam infinitò modo majorem, quam ad producendas omnes creaturas; & meos deprimens oculos super indignitatem peccatoris, video, dum illi suam dat gratiam, quod ex indigna hac creatura nihilo peccati sui penitus immensa, evadat Filius DEI adoptivus, & quaero: Quanta potentia, quan-

Condonare peccatum est ratione quibusdam magis stupendum quam producere Verbum aeternum.

ra miserationum ejus ad hoc necessaria est profusio?

Si aliquam auderem comparationem instituere inter filium naturalem, quem Deus Pater ex propria sua substantia producit per omnium suarum divinarum excellentiarum perfectam communicationem, & Filium adoptivum, quem producit per gratiam suam justificantem, magnam me commissurum crederem blasphemiam; siquidem unus est DEUS, & alter non est nisi creatura; unus est omnia, & alter est nihil. Sed si considerem, unde DEUS Pater producat filium suum unigenitum intra semetipsum, & unde producat Filium hunc adoptivum extra seipsum: Video, quod producat Filium suum naturalem ex abundantia infiniti sui esse, & ex inexhausta naturæ suæ divinæ fecunditate, dum interim Filium hunc adoptivum producit è detestando quodam nihilo, Voluntati suæ opposito. Hoc ultimum magis stupendum mihi videtur, quam primum; licet enim hic minor sit atomo, in comparatione cum Filio naturali, qui est DEUS de DEO æterno; ratione tamen quâdam magis admirandum videtur hoc ultimum Divinæ Misericordiæ prodigium. Siquidem quod DEUS producat DEUM è propria sua substantia, facilius concipitur,

cùm videamus, quod simile producat sibi simile; sed quod è nihilo speccaminoso producat Filium DEI; quod is, qui fuerat demon, & magnus DEI inimicus, appelletur & verè sit Filius DEI: Ut filii DEI nominemur & simus; quod legitimum jus habeat ad regnum ipsius æternum, quodque ratione quâdam divinam ipsius participet naturam: Hoc procul dubio nobis magis incomprehensibile videtur. Et ecce prodigium, quod misericordia ipsius operatur in te, quando ignoscit & condonat tibi peccatum. Prodigium ratione quâdam magis stupendum generatione æternâ Filii unigeniti intra ipsummet, si consideretur infinita, ex qua te liberat miseria. O DEUS! quanta cœcitas hominum, quanta stupiditas omnium peccatorum, dum tam parùm agnoscunt, tam parvi faciunt prodigium hoc bonitatis DEI!

IV. Amplius quid adjungere oportet, ad imprimendum benè animo nostro altissimam æstimationem magnitudinis misericordiæ DEI, & ad insculpendum, quasi vi factâ, cordibus nostris justos gratitudinis affectus, quibus ferri debemus in ineffabilem ipsius bonitatem, quando condonat nobis peccatum. Audeo dicere, me advertere hic quidpiam adhuc prodigiosum,

T t t ;

magis

Est etiam aliqua ratione plus quam producere Spiritum Sanctum.

magisq; incomprehensibile, quam in productione æternâ Sancti Spiritûs intra Deum, non quasi comparationem aliquam facere vellem inter adorandam hanc personam, & personam peccatoris conversi, cum hoc redundaret in magnam injuriam Dei. Quando namque video, Patrem & Filium producere hunc amorem infinitum, non admiror; dico enim intra metipsum: An mirum sit, quod infinito modô se ament, cum infinito modo sint amabiles? Et quando mihi dicitur, quod Spiritus Sanctus habitet ab æterno in Patre & Filio, omnem infinitam voluntatis ipsorum replens amplitudinem, id facillè intelligo, edquod habitatio hæc divinâ ipsius magnitudine sit digna. Et quando tandem credendum mihi proponitur, quod Spiritus Sanctus sacrum sit vinculum uniens & conjungens Patrem & Filium, eodem sese amantes amore; haud difficulter credo, cum duæ divinæ Personæ sint æquales in omnibus, quæque non solum habeant arctissimam quandam inter se unionem, sed perfectissimam in essentia sua divina unitatem. Fateor quidem, omnes has excellentias, quas adoramus in persona Spiritûs Sancti, nobis esse incomprehensibiles; nihilominus stupeadum ac prodigiosum

nihil hic video, nec quod nobis impossibile videatur.

Sed quod verum sit, eundem Spiritum Sanctum habitare per gratiam sanctificantem in te, qui non es nisi foetida cloaca, & horrida diaboli caverna, quamdiu moraris in peccato. Prò talem hospitem receptum in tali hospitia! Quod verum sit, Deum, dum tibi condonat peccatum, te amore eodem omnino amore, quo amat seipsum; Ita namque loquitur S. Thomas: *Pater & Filius dicuntur amare Spiritum Sancto & se & nos.* Prò tam magnum Dei inimicum, ab infinita sua bonitate eodem infinito amatum amore, quo semetipsum amat! Quod verum tandem sit, eundem Spiritum Sanctum, qui sacrum est Vinculum tam intimè uniens Patrem & Filium in divinitate, esse quoque velle unionem Filij adoptivi per gratiam cum Patre suo celesti! E tam stupendâ elongatione, qualis est illa peccatoris à Deo, facere unionem tam arctam, tamque intimam, ut Pater celestis in hoc Filio adoptivo habitet, & Filius in Patre suo; hoc non tantum stupendum est & incomprehensibile; sed quod impossibile videtur, si tantummodò intueamur debilem cognitionem exigui nostri intellectûs humani.

Siqui-

Quantum
miraculum
quod Spi-
ritus San-
ctus habi-
tet in ani-
ma pecca-
toris con-
versi,

D. Thom.
1. P. 2. q. 37.
2. 2.

Quibus
conditi-
onibus a-

Deus infi-
nito modo
odit pec-
catum, &
tamen a-
mat pecca-
tores,

Siquidem, cum verum sit, DEUM odisse peccatum odio quodam infinito, odio æterno, & odio sibi tam necessario, quam est amor, quò in divinam suam fertur essentiam: quæro, quæ potentiam sat fuerit fortis ad superandum infinitum hoc odium, ipsùmque obligandum, non obstante infinità hâc resistentiâ ad condonandum peccatum homini, ad amandum peccatorem suum velut Filium, ad blandiendum ipsi, ad replendum ipsium velut amicum bonis ac donis suis, ad præparandum ipsi regnum in omnem æternitatem. O abundantia incomprehensibilis bonitatis DEI! O triumphus admirabilis divinarum misericordiarum! cogita hæc seriò, & pensulatè recogita, ac penetrare satage magnæ hujus veritatis abyssum; videbitur illa tibi ratione quâdam magis admirabilis, magisque incomprehensibilis, juxta nostrum concipiendi modum, productione ipsiusmet Spiritûs Sancti. Quod enim Deus infinito ad modo amet,

quod infinito modo est amabile, intelligitur absque difficultate; quòdque infinito modo se amans infinitum producat amorem, nihil hoc gignit admiracionis. Sed quod amet peccatorem, qui tantum abest, ut infinito modo sit amabilis, ut potius econtra infinito dignus sit odio, quòdque eodem amet ipsium amore, quo amat semetipsum: hoc omnem transcendit captum, hoc in misericordia ipsius omnipotentiam requirit, quæ ordinariam excedat omnipotentiam: attollere hoc deberet omnia corda nostra à terra, illaque conjungere in æternum ineffabili huic bonitati, ad ipsam adorandam, ipsam admirandam, ipsam benedicendam, nosque excitare ad cantandum in æternum magnitudinem misericordiarum DEI. Siquidem verum est, in hoc præcipuè ipsius refulgere omnipotentiam: *DEUS, qui omnipotentiam tuam parcendo maxime & miserando manifestas.*

ARGUMENTUM.

*Misericordia DEI magis adhuc
refulget in modo, quo peccata*

condonat.

ARTICULUS II.

Quibus
conditio-
nibus no-

BEatus æstimatur, si quis mediante satisfactione, submissione & deprecatione obtinere

possit à Magnate quodam veni- bis DEUS
am levis alicujus offensæ. Quam largiatur
do DEUS, qui infinita refulget veniam.
Majestate, exquiret à nobis
torren-

correntem lachrymarum; quando parari vollet totius vitæ nostræ laboribus ac ærumnis unus duntaxat peccati nostri indulgentiam, maximam adhuc haberemus ansam, summè nos infinitæ ipsius bonitati agnoscendi obligatos, modò tandem tanti ponderis indulgentiam largiretur nobis, ut quæ tantam, sicut in præcedenti articulo perspexisti, requirat potentiam. Sed misericordia ipsius, quæ nullis arctata est limitibus, nullos quoque ipsius ponit liberalitati. Ecce tibi modum, quo indulgentiam illam concedit, excedentem id omne, quod subire posset mentem & cogitationem hominum. Primò concedit indulgentiam mox in instanti, quo petitur. Secundò non expectat, donec petatur, sed præoccupat peccatorem, hancque illi offert. Tertò si acceptetur, indulget corde tam amoris pleno, ut peccati non amplius recordetur. Quartò non tantum indulget & condonat, sed inestimabilia donat bona. Quintò donat plus, quam petatur ab illo. Sextò obligatum seipsum tenet, si acceptentur ipsius dona, magnificam insuper promittens remunerationem. Et denique pro complemento omnium, tam ingens ostendit gaudium, dum sic agit cum peccatore, insensissimo hoste suo, qua-

si maximum attigisset felicitatis suæ fastigium, convocans omnes ad se creaturas adgratulaturas sibi: *Congratulamini mihi.* O incomprehensibilem excessum misericordiarum DEI! an cognosci potes, nec amari?

Inprimis misericordia DEI tam prompta est ad largiendam indulgentiam peccatori, ut in ipso instanti, quò aperit os ad ipsam postulandam, jam ipsi hanc concesserit. Psalter rexius Psalmo trigesimo primo canit: *Dixi, confitebor: & tu remisisti.* Dixi duntaxat corde contrito, me accusavi, & quamprimum condonasti mihi. Ægrotat Ezechias, mittitur ad ipsum Isaias vates ex mandato DEI: Dispone domui tuæ, inquit ad ipsum, quia morieris. Bonus hic Princeps, qui noverat morbos & mortem esse poenam peccati, recurrit mox ad misericordiam DEI, precatur, amare plorat; & vates nondum quatuor passus revertendo fuerat emensus, & Deus remittit ipsum nuntiando, ipsique affirmando: *Vidi lachrymam tuam,* quam è tuis depluere fecisti palpebris: *Libero te à morte,* & quindenos longitudini vitæ tuæ adjicio annos. Sed, Domine, tam effuse ploravit ipse, & tu non nisi unius mentionem facis lachrymæ. Verum est, effudisse ipsum plures, sed prima sufficiebat ad emolliendum cor me-

um. Nolo peccatorem magis esse expeditum ad expetendam à me indulgentiam, quam sim ego ad illam impertiendam.

DEUS of.
fere venia
ap.

Non sistit hic infinita bonitas, misericordiam exhibendo peccatori, ubi primùm illam petièrit; sed prævenit illum, hancque illi offert, antequam de ipsa petenda cogitationem admiserit. Nunquam ipse primitus veniret, nunquam de hoc consilium caperet, nunquam vel minimam duntaxat cogitationem de hoc habere posset, nisi suã ipsam gratiã præveniret misericordia DEI, sed bonitas ipsius eousque progreditur, ut, quamvis ipsa injuriosissimè offensa sit à peccatore, ipsa prima requirat ipsum, & pacem ab eo petat. Ipsa incessanter infinitos undequaque destinet legatos, ad exhortandum, ad vocandum, ad sollicitandum, ad compellendum amicè peccatorem, ut consentire velit reconciliationi cum Dño suo. Hinc est, quod ministerio huic suos deputet Angelos; ipsum suis alloquatur verbis ex ore omnium Prophetarum; hinc est, quod Sanctum suum Spiritum dederit Apostolis in forma linguæ igneæ, succendatque hodieum ardenti zelo innumeros viros apostolicos; hinc est, quod ableget infinitum gratiarum tum interiorum, tum exteriorum numerum, quæ in mandatis habent in mo-

menta singula movere & urgere corda peccatorum; & quasi hæc omnia non sufficerent desiderio suo, complendi illos tandem beatitudine, misit è cœlo unigenitum DEI Filium, verbum omnipotens DEI Patris sui, qui alteri non intendit in terris, nisi ut ageret mediatorem Pacis, & reconciliatorem peccatorum cum DÑO Patre suo. Ipse hos quæsit, requisivit, cucurrit post eos usque ad virium defatigationem: *Fatigatus sedebat.*

O amantissime DEUS! O misericordia infinita! Itane nos tractas, nobiscum agis, nobiscum miseris peccatoribus, qui digni non sumus nisi irã tuã! Nonne oportuisset nos expostulare à te veniam, & tu hanc nobis offers, ipse nos rogas, uti ipsam acceptemus? nondum hoc sufficit. Eodem enim tempore, quò vocat ad se peccatores per voces tam multiplices, tamque diversas, ubique præsentem se sistit, ut audiat ipsorum gemitus, quos ipsamet excitat, quos ipsamet amicã quãdam vi è cordibus nostris trahit; & tandem, ut nobis, qui corporales sumus, visibilis quædam ac sensibilis sit certitudo ac securitas, quod nobis condonet, ubique erigit tribunalia, quæ justitiæ videntur esse folia, super quæ collocat iudices, supremam in manibus suis habentes potestatem. Sed

Deus erigit
ubique tri-
bunalia ju-
stitiæ.

Uuu

quan-

quando peccatores semetipfos illuc sistunt sua accusaturi crimina, expressè ipsis mandat, ut non nisi absolutionis & nunquam condemnationis pronuntient sententiam; possunt quidem dicere: *Ego te absolvo*; sed nunquam: *Ego te condemno*. Misericordia quidem ignoscere, sed nunquam ullum novit condemnare.

Peccata remissa non renascuntur.

Et quod melius divitias Bonitatis ejus ostendit, est, quod tam absolutè condonet, ut nolit offensam acceptam, quantumvis maximam, relinquere minimum in corde suo memoria vestigium, post acceptam semel veniam: *Iniquitatum ejus non recordabor amplius*. Extollebatur olim laudibus Cæsar, quod tam felici polluerit memoria, ut rei nullius, nisi offensæ acceptæ fuerit unquam oblitus. Hoc erat extollere illum supra conditionem hominum & in seriem inferere Deorum: siquidem humana nostra hæc est imbecillitas, ut generosissimus quisque, quamvis ex toto suo condonet animo, non possit tamen tam absolutè e suâ delere memoriâ, quod jam e sua effugavit voluntate, quia semper, etiam invito se, leviam quædam remaneant præteriti vestigia, quæ facillimè resuscitant; si novam accipiat injuriam, illarum, quas jamjam ignove-

rat, ultionem: *Scribit in marmore lesus*. Non nisi infinitæ misericordiæ DEI congruit, tam absolutè omnium oblivisci injuriarum, quantumvis maximarum à peccatoribus acceptarum, ut post veniam semel illis concessam, ipsarum amplius non recordetur.

Quod si ingratus peccator incipiat denuò ipsum novâ lacessero offensâ, postquam condonaverat jam ipsi decies milenas; certum est, nec unquam ex omnibus illis jam condonatis redituram ideò in memoriam ipsius, non magis, quàm si nunquam commisisset unquam solam, ita ut ipsum non nisi novissimi, quem commisit, erroris reputet reum. Sed quod mirum in modum manifestat ineffabilis ipsius bonitatis gloriam, est, quod hæc ratione non utatur, nec ita procedat cum bonis hominum operibus: horum enim obliviscitur nunquam, etiam si mediante peccato facti sint magni ipsius inimici. Verum quidem est, quod illa ad tempus suspendat: Quod si enim homo maximum meritorum & gratiarum thesaurum in anima sua, per plures innocentia & fidelitatis coacervasset annos, & in unicum laberetur peccatū mortale, totus ipsi thesaurus tollitur, ita ut ne minima ejusdem pars maneat superstes; non tamen pro-

Bona opera moribus cara rena-
scuntur.

propter eam est perditus: Misericordia DEI tenet ipsum in custodia & conservat, ut ipsum illi totum ac integrum reddat, ubi primum redierit ad se per poenitentiam. O abundantiam Bonitatis tuæ super me, amabilis nimium Misericordiae DEI mei! Itane nunquam recordaris injuriarum, quibus afficimus te, facta semel earundem nobis veniam, & nunquam oblivisceris vilius, quæ tibi exhibemus, servitiorum aliquando à nobis præstitorum? Ah! quam verum est, peccatum malum esse infinitum! plus igitur mali est in unico solo peccato, ab unico commisso homine, quam boni sit in omnibus bonis operibus hominum omnium super terram: cum omnia bona hæc bonum non sint infinitum. Et nihilominus tu oblivisceris absolute tot malorum infinitorum, ubi primum peccator coram te ingemuerit; & non oblivisceris unquam bonorum tam vilius, quæ fecit, licet te offendant, & per peccatum suum tuam se dignum reddat iracundiâ. Nonne omnium corda succendi deberent amore erga tam supereminentem bonitatem? nonne omnium ora laxari & reserari deberent ad decantandas in æternum misericordias ejus: *Misericordias Domini* *Psalm. 88. mini in æternum cantabo.*

Verum ultra adhuc progreditur: Siquidem non solum con-

nat peccatori se offendenti; sed largitur quoque ipsi novas gratias, ipsumque plus amat, quam amaverat ante offensam. Veniam, quam largitur peccatori, non est remissio sicca & sterilis, veluti si Princeps diceret alicui reo: Exhibeo tibi gratiam, & nolo, ut puniaris, abs eo tamen, quod locupletet ipsum thesauris suis & favoribus compleat. Sed divina Misericordia tantam cum bonitate tractat peccatorem, ut non solum omnia sua crimina indulgeat ipsi, sed vult novam cum ipso inire amicitiam, & hanc arctiorem, quam fuerat antè. Hæc tam firma, tamque fortis est conjunctio, ut illam ex parte sua reddere velit æternam, abs eo, quod libertatem sibi relinquat illam aliquando rumpendi ex parte sua; & hujus conjunctionis, hujusque fœderis conditiones sunt, ut hæc ipsi reddat omnes gratias, & omnia merita, & omnia bona supernaturalia, quæ habuerat ante peccatum suum, abs eo, quod inde perdat vel unicum atomum. Et ultra hæc omnia adjiciet ipsa novum meriti & gratiæ gradum, quem nunquam habuit, quo etiam reddetur magis locuples, quam ante peccatum fuerat, magisque quam unquam amabitur à DEO. Et hæc nova gratia est quasi Sigillum & Chirographum novæ suæ reconcilia-

Deus locupletat peccatorem, ipsi condonando.

U u u z cilia-

ciliationis. Quis diffitebitur, hunc cum peccatore agendi modum, admirabilem esse triumphum magnæ misericordiæ DEI, quæ transcendit omne id, quod cogitationem hominum subire potest.

Deus plus largitur, quam ab ipso petatur.

Et nihilominus nondum est meta munificentia ejus: siquidem non contenta dare & donare peccatori, quando ipsi condonat, dat & donat ipsi multo plus, quam petat. Pauper ille servus, qui debebat decem millia talenta, non petebat à Domino suo, nisi paulisper moræ & dilationis, se ipsi satisfacturum adpromittens; & bonus Dominus tantâ est inde motus commiseratione, ut non tantum votis ejus præbuerit annutum, verum etiam totam ipsi remiserit summam: *Omne debitum dimisit*

Matth. 24. *ei.* Ecce tibi, quod petere non audebat. Bonus ille Latro aliud à Domino nostro non postulabat, quem cruci affixum spectabat, nisi ut sui meminisset, futurus in regno suo: & misericors hic Dominus largitur illi plus quam flagitabat; spondit namque, quod eodem adhuc die secum futurus esset in Paradiso: *Hodie mecum eris in Paradiso.* Filius prodigus non aliud requirebat lachrymantibus oculis à Patre suo, nisi velut mercenarius recipi in domum suam; & Pater amoris ac boni-

Luc. 24.

tatis affectu plenus aperit illi brachia sua, stringit ipsum sinu suo, suas cum illis dilecti Filii sui commiscet lachrymas, ipsumque confirmat in omnibus bonis ac honoribus suis, pretioso ipsum induit amictu, asidere facit mensæ, opiparum struit convivium, ac magnifico ipsum excipit luxu. Quid omnia hæc innuere exempla volunt, quorum Spiritus Sanctus in Sacro Codice mentionem facit? Nisi ad demonstrandam nobis effusam largitatem infinitæ misericordiæ DEI erga peccatores, dum nunquam non illis plura largitur, quam flagitarint: *Ipsi- us dona etiam nostra vota vice- runt.*

Post hæc, quid superest, O divina misericordia! nisi quod agnoscamus & confiteamur, nos tibi infinito modo, infinito modo, & plus quam infinito modo esse obligatos. Ah! quid facere possumus? unde accipiet humana nostra imbecillitas, ex quo reddat, quod debet magnæ huic ineffabilis tuæ bonitatis munificentia? Verum est, dicit ipsa, obligatus es mihi; sed extendam adhuc munificentiam largitatis meæ ultra omnes creaturarum cogitationes. Post hæc omnia obligatam adhuc me tibi credam; & si veniam acceptes, quam tibi post omnes tuas offero offensas, si recipias omnia inef-

Deus obligatum se censet quando recipimus ab ipso veniam.

Deus ximo fundi gaudi creaturatore

ineffabilia, quæ tibi præsentio ac porrigo, bona, tam æquo ero animo, tamque obligatum me credam, ut remunerationem tibi, sed tam largam pollicear, ut regnum æternum, & infiniti boni tibi datura sim possessionem. Quid est hoc mi Deus? obruis te, submergis te abundantia beneficiorum tuorum: Itane amor tuus nostra ulciscitur crimina? Pro eo, quod nos premas, præmias nos; Pro eo, quod nos punias, muneribus accumulatis, totos omnes nobis referas thesauros, ruis ut nos locupletes bonis; & postquam liberalissimè ex his hauserimus, mercedem adhuc nobis spondes maximam, quasi dederimus id, quod recipimus à te, vel quasi maxima tibi exhibuissemus obsequia. O Bonitas! O Bonitas infinita! quomodo possibile est, corda humana continere se posse, quin ament te? ut quid omnes creaturæ in purissimum non vertuntur amorem, ut impendant & incendiant se totas velut holocaustum ad reddendum tuæ magnitudini homagium. O quam lubens cum magno hic dicerem Apostolo! Qui tantam non amat bonitatem, anathema sit.

Deus maximo perfunditur gaudio, quando lucatur peccatorem.

Quis credere possit, bonitatem DEI his omnibus adhuc quidquam quod cunctis emineat, superaddere, ut magis luculenter persuadeat nobis arden-

tem, quo erga nos afficitur, amorem, sicque durissima commoveat ac emolliat corda. Et nihilominus leva oculos tuos, O homo ingratus, quos nunquam non deprimis in terram, & aspice cor DEI tui. Vide, quanto affectu, vel potius, quanto amoris sui impetu pro te faciat hæc omnia. Videtis, quod quando misericordia ipsius obtinuit à peccato re, ut ita beatus esse velit, sicut ipsa desiderat, quando hæc ipsi ignovit, quando hæc ipsum justificavit, gratiis suis replevit, gloriâ in cælis coronavit, ita contentetur cor ipsius, ut, quasi continere non posset, omnem gaudii, quo repletur, abundantiam, omnes ad se convocet creaturas, ejusdem ut fiant participes, velitque ut omnes sibi congratulentur. Videtur insinuare velle, altissimum felicitatis se conscendisse fastigium: *Congratulamini mihi, quia inveni ovem meam, quæ perierat.* Luc. 15. quasi diceret: volo gaudere mecum omnes, jucunda ridere festa, congratulari mihi cunctos, quia salvam, quæ perdita fuerat, feci animam.

Verum, Domine, huic potius animæ congratulandum est, quam tibi: ipsa enim inestimabili fruitur felicitate, quam non haberet, nisi infinita tua misericordia hanc contulisset ipsi; lex infelici, qualis fuerat, evasit

U u u 3 ipsa

ipsa modò felicissima, tot ac tantis à te repleta bonis. Illi ergò, & non tibi, qui nihil de novo accepisti, congratulandum est: quid enim tu perdis, si ipsa perdat in æternum? Non, non, inquit DEUS, non illi, sed mihi fieri volo applausum, omnesque è gaudii mei,

quod suo longè est major, participare abundantia: siquidem cum ipsam infinito modo magis diligam, quam ipsa diligat semetipsam, hinc gaudium, quod ex ipsius concipio salute, abs comparatione major est illo, quod ipsa concipere potest. O Bonitas! quam es amabilis, dū ita nos amas,

ARGUMENTUM.

1. *Theaurus misericordiarum DEI est inexhaustus.*

ARTICULUS III.

DEUS con-
donat om-
omnia.
Sanctus Hieronymus magnam habuit dicendi rationem, eadem facilitate penetrari & comprehendere posse profunditatē divinæ essentia, quā concipi ac intelligi potest immensitas divitiarum misericordiæ ipsius; cum utrumque eadem prorsus infinitudine sit infinitum: *Si potes dicere, quomodo DEUS est, nosse poteris, quemadmodum miseretur.*
Homil. in
Psal. 51.
Veni peccator, incessanter hauri, & hauri tantum, quantum poteris ex ingenti hoc Oceano; certus esto, ipsum nunquam exhauriendum: Nec time, multitudinem aut enormitatem peccatorum tuorum, quam portentosa & inusitata hæc possit esse, fore majorem quam submergi possit in vastissimo hoc sinu. Quando solus omnia patrasse crimina, quæ patrari possunt ab omnibus crea-

2. *Quantò plus inde hauritur, tantò plus abundat.*

turis peccati capacibus; & quando minimum ex omnibus magis foret abominandū maximo, quod unquam fuit excogitatum: Affert omnia hæc & projice in amaritudinem cordis contriti ac humiliati, immerge omnia in magnum Oceanum misericordiarum Dei; & tene non nisi unicam ignis scintillam te coniecisse in mare: si hæc ignis scintilla exsiccare possit, peccata tua exhaurire poterunt thesauros misericordiæ DEI.

Verum si limites hæc non habeat, nec ex multitudine, nec ex enormitate peccatorum, non magis habebit illos ex tempore & duratione: Si enim condonat omnia, condonat quocumque semper, cunctis diebus, cunctis horis, usque ad ultimum momentum vitæ peccatoris; ipsa semper parata est condonare; ipsa nullis constringitur finibus loco-

locorum, in quovis mundi angulo, ubi peccator suspirat ad illam, etiamsi foret inter accolas & inquilinos sylvarum; & in inferno ipso, si infelices damnati è flammaram suarum medio extendere possent ad ipsam manus, ac corde contrito & humiliato ipsius implorare clementiam, ipsorum auscultaret gemitus, illisque favorem exhiberet & gratiam. Porro limites quoque nescit, quoad personas, sive sit fidelis, sive infidelis, sive peccator fragilis, sive sceleratissimus hominum, sive prima vice, sive centies millies recurat ad ipsam; non est tam perditus, nec inveteratus peccator in orbe, quem non exaudiat, quem non excuset, si humili ac vero cum dolore invocet ipsam, sua detestans crimina ac peccata: ipsa nihil excludit, ipsa non propriae studet utilitati, ipsa nullam requirit conditionem; sed abs ulla exceptione, omni peccatori ad se confugiendi in ipso ignoscit momento ac bonis ipsum replet celestibus, modò sincerè doleat de peccatis suis, modò se reum agnoscat, seque de erroribus accuset commissis, verè statuens animo ab ipsis deinceps abstinere. Unica lachryma ex oculis maximi peccatoris, & unicum verbum ex ore ipsius abundè satis est, ad satisfaciendum illi. Exopta ipsemet, O peccator, excogita ima-

ginare tibi omnia; quæ tibi placuerint: An unquam formare posses simplicem cogitationem de locupletiore thesauro, de abyssu magis profunda, de majori latitudine misericordiae Dei, in favorem tuum, quòdque eadem Bonitas incessanter ab omnibus hominibus, suis coram oculis offensa, eundem semper retineat & conservat pro omnibus se offendentibus beneficium dulcoris? O prodigiū incomprehensibile, quod suspensos tenere possit omnes animos in admiratione per sæcula æviterna!

Et prodigium ingentis huius divinarum misericordiarum thesauri præcipuè consistit in hoc, quod, dum nullo non tempore liberaliter erga omnes sese miseros effundit, non solum non deficiat, sed præter naturæ ordinem quanto magis inde misericordia expendit, tantò magis excreseat, quanto plus inde haurit, tantò plus affluat, ditiorque fiat. Non ita se habet cum mundi thesauris, quos divites si claudant, ipsorum servantur divitiæ; si referent ad dispersiendos illos aliis, semper magis magisque depauperantur, ac tandem omninò exhauriuntur. Sed thesaurus Dei alia prorsus ratione se habet, quamdiu complacuit ipsi hanc clausum servare, sicut fuerat ante creationem mundi, dici quodammodo potest, quod extite-

Prodigia
thesauri
omnipotentiae Dei.

extiterit pauper, cum omnibus immensis divitiis, quas ite clausas servabat in thesauris omnipotentiae suae. Verum quidem est, ipsum infinito modo fuisse divitem intra semetipsum, nec indignisse aliquo, aut aliquid ipsi defuisse; sed verum quodque est, quod nihil habuerit extra semetipsum, quodque super rem nullam actualiter suam exercuerit dominum. Verum quidem est, quod extiterit Monarcha aequè supremus, & aequè potens, sicuti existit modo; sed verum etiam est, quod nullos habuerit subditos, qui ipsi obtemperarent. At ubi primum unico dignatus est verbo, unico Fiat, suum aperire thesaurum, in ipso instanti cunctas locupletavit creaturas, illis tribuens esse, & locupletavit ratione quadam semetipsum, accipiens ex opere tam specioso certam exteriorem Gloriam, quam prius non habebat.

**Prodigia
thesauri
miserico-
rdiae.**

Ita prorsus res habet cum inexhausto divinarum misericordiarum thesauro. Quod si hunc claudat, clausumque servet, nos privat, & semetipsum infinitis privat divitiis; si ipsum referet, ac largus, prodigusque sit in ipso dispertiendo, nos ditat, & ipse exin longè evadit ditior: Id, quod reservat, nec propriè suum est, nec nostrum, quia nihil est; quod abundanter distri-

buit, & suum simul est & nostrum; nostrum, quia nos recipimus ex eo utilitatem; suum, quia ipse suam inde trahit gloriam. O amantissime DEUS! O inexhauste Bonitatis fons! cum verum sit, quod omnes gratiae, quas in thesauro misericordiarum tuarum retines clausas, nec tuae sint, nec nostrae; Eccur igitur retines illas? quid ergò sunt omnes haec divitiae in thesauro tuo? Aperi manum, Domine, hauri abundanter, concede largiter, dona incessanter, esto prodigus, teque locupleta, locupletes nos faciendo divinam tuam liberalitate; effunde bona tua in morem torrentis super miseros: Quod si id nolis amore nostri, qui hujus sumus indigni, fac, obsecro amore tui ipsius, qui infinito modo dignus es gloria, quae tibi exinde exteriùs accrescit.

Video vicuperare te divites ex ore Apostoli tui, eo quod suas permittant putrescere divitias, sua arrodi à vermibus vestimenta, indui rubigine aurum & argentum incitis suis, cum facile ex iis afferre possent solatium suorum miseriis proximorum. Ah! Tu tantam auri copiam in tuo servas arario, quod tibi nil servit, pretiosum nempe charitatis aurum, cujus non indiges, eo quod tu ipse infinitus sis amor ex essentia tua. Tu possides tot pretio-

Arguuntur
divites,
quod non
perman-
entiales
sunt.
plures
Ligantur
Lecemio-
nas.

pretiosa gratiarum & virtutum vestimenta, quæ tibi sunt inutilia; tu abundas tot bonis cœlestibus, quibus tibi opus non est. Quid faciunt igitur, O DEUS ter bone, omnes hæc immensæ divitiæ in thesauris tuis; dum tabescimus nos interrim hîc in terra onerati miseriis, quibus tam faciliè exsolvere nos posses. Divites mundi nimium largâ manu sua metuunt elargiri bona egenis, eodquod metuant vestiendo alios expositare se, ac ipsimet dilabi in miseriam, quâ contenderent liberare alios. Sed tu, O inexhaustum bonorum infinitorum principium, probè nôsti, tibi nihil deesse posse, sed potius, si ditior quàm sis, fieri posses, id futurum largiendo exinde creaturis tuis, & quando dispertiris, te possessurum magis.

Tu, Domine, qui magnum illum interrogasti Oeconomum, qui sua repleverat horrea ac cellaria, hisq; ingenti annonâ per plures annos repletis, nocte sequenti debebat mori: *Quæ parâsti, cujus erunt?* Quid servient tibi omnia hæc? Et quis cunctis tuis fruetur laboribus post mortem tuam? Tu laborâsti Domine infatigabiliter toto vitæ tuæ mortalis curriculo, triginta tribus annis, quos vixisti DEUS - Homo: sævis doloribus passionis tuæ,

effuso torrentis more in cruce sanguine tuo, quantas divitias, quantas gratias, quanta cœcervalli merita omnes thesauri tui non solummodò sunt pleni, sed tantâ exuberant abundantia, ut plura possideas, quàm opus sit ad locupletandos centiesmillenos mundorum milliones; Et quando depluere permitteres abs intermissione illos velut ingentes fluvios per cuncta sæcula, tu ipse, quamvis sis omnipotens, exhaurire illos nunquam posses. Ah! quid serviunt tibi omnia? Tu mortuus es, quando sic tuos replesti thesauros; Tu illis in persona tua nunquam fruêris: Tu namque DEUS es, qui nullius indiges: *Quæ autem parâsti, cujus erunt?* Quis ergò Domine, omnibus tuis potietur divitiis? An inutilis relinques illas in thesauris tuis? Nonne filiorum est, adire possessionem bonorum Patris sui, mox ubi est mortuus?

Ita, probè novi, te id velle; Non possumus ex nobis ipsis haurire de thesauro Dei. verum est, te apertos reliquisse nobis omnes thesauros tuos; sed non possumus huc extendere manum, ad accipiendum inde vel minimum, nisi tu id concedas nobis; si namque in nostra foret facultate exin juxta nostra haurire vota, quis est, qui locupletare nollet se solum tot & tantis gratiis ac meritis, quan-

Xxx

quan-

quantas simul omnes possident prædestinati? sed tu concedis illas, quibus dare placuerit tibi; & concedis tantas, quantæ tibi placuerint. Ah! Domine, tantas an divitias inutiles relinques in thesauris tuis? O misericordia infinita, cum verum sit, te oculos non habere, nisi pro miseris, compatere miseris nostris, & largire nobis abundanter; sed accelera locupletare nos, nam vita nostra brevis est & incerta. Et quia statuisti tam arctè occludere gratiarum tuarum thesaurum, à momento mortis nostræ, ut nullam amplius exin extrahere, nobisque concedere velis, reple igitur modò iisdem omnes dies nostros, omnes horas nostras, omnia momenta nostra, ut omnia ita tuâ plena sint gloria, sicut bonâ sorte ac felicitate nostra.

Deus magis desiderat nobis dare, quam desideremus accipere.

Nos concipimus hæc vota, nobisque persuademus; quod si DEUS tantum haberet desiderium exhibendi nobis misericordiam, nobisque suas disperendi gratias, quantum nos habemus easdem recipiendi, cuncti evaderemus Sancti. Sed Eheu! potius accidit oppositum: Nam si vel minimam haberemus partem desiderii, quod ardet in corde Dei pro nostra sanctificatione omnes homines Seraphini forent in amore, omnisque terra evaderet cœlum. Sanctus Au-

gustinus considerans, quem misericordiam excessum commiserit DEUS in favorem peccatorum, quando descendit in propria Persona quæsitum illos in terram, quando exinanivit se pro illis, sacrificavit se pro illis, & perdidit, si ita loqui licet, semetipsum, ut salvaret illos omnes, ipsum his alloquitur verbis, quæ gratitudinis affectus, magis è corde ipsius expressit, quam ore: O bone DEUS! quantum amorem, quam ardens desiderium salvandi animam meam ostendisti mihi! Eram perditus, longè recederam à te, memetipsum reddidi mancipium peccati: Tu in propria venisti Persona, ut me redimeres; tu eousque amasti me, ut dederis proprium sanguinem tuum pro me: *Dilexisti me, Domine, plus quam te, quia mori voluisti pro me.* Denique luculenter video, quod amaveris me plus quam te, cum morti consecrare pro me volueris te.

Verum est, fecit, id pro Sancto Augustino, fecit id etiam pro quolibet è nobis in particulari, cum articulo sit fidei, quod mortuus sit pro omnibus in cruce: Exarsit ipse ardente hæc siti, per totum decursum vitæ suæ; divinus suus amor tanto succendit ipsum misericordiam nobis exhibendi desiderio, ut singulis momentis vitæ suæ moreretur, quia non moriebatur: *Quomodo*

5. August. Soiloq.

6. 13.

Luc. 1

Exemp
inligue
tericord
DEI,

Heribe
Rosvve
la p.

Deus sicut
nostram
lucem.

Luc. 12.

do coarctor, usque dum perficiatur? Er tandem expirans in cruce, dum dixit *Sitio*, declarare nobis voluit, ardentis hujus sitis ignem sibi conciliare & accelerare mortem. Post hæc, quis dicere audeat, desiderium ipsius exhibendi nobis misericordiam, non esse infinitâ ratione majus illo, quod habere nos possumus eandem recipiendi?

Exemplum
insigne mi-
sericordiæ
DEI.Heribert,
Rosvold.
1. p.

Ah! quot capimus experimenta Bonitatis DEI erga maximos peccatores, ut videatur quodammodo misericordiam ejus voluisse salvare ipsos, invitis & reluctantibus ipsis? observavi exemplum omnino stupendum in vitis Patrum, relatum à Rosweido. Eremita quidam diuturno tempore fortissimâ ac molestissimâ tentatione vexatus, ut carnis illecebras, quibus renuntiârat, sectaretur denudò, tandem succubuit, & relicto deserto remeavit in sæculum. Non diu hîc existens, visâ filiâ sacrificolæ cujusdam, quia sibi placuit, amore ejusdem exarsit, eamque à Patre sibi sponsam expetiit. Consulebat Pater idolum, quod adorabat velut Deum suum: Quid mihi faciendum? Et diabolus respondet per idolum: Ipse est Christianus & Eremita, ne des illi Filiam, priusquam renuntiet DEO suo, Baptismo suo, Religioni suæ, & Professioni Monachatus sui. Sed

an putas ipsum id facere velle? Videbis ipsum vehementi desiderio excœcatum, facturum, si volueris, adhuc plura. Accedens igitur hunc miserum, proponit ipsi hanc conditionem, quæ horrorem incuteret ipsi diabolo, qui eam suggererat; & ipse abs ullâ tergiversatione renuntiat DEO, Baptismo suo, Religioni suæ, omnibus.

Sacrificola revertitur ad idolum suum: fecit omnia, quæ volui. Haud refert, respondet dæmon. ne des illi Filiam: quamvis enim ipse renuntiaverit Deo suo; DEUS tamen nondum vult deserere ipsum, sed præparat ipsi adhuc misericordiam. Affert is responsum huic proco, aitq; illi. Optimè tecum contentus sum, sed tibi filiam meam dare non possum, quia Deus tuus nondum te deseruit, sed semper tibi adest, & adjuvat te. Ad hæc verba miser Eremicola revertitur in seipsum, tangente DEO ipsius cor, ipsique aperiente oculos ad intuendum horrorem ac abominationem status sui, ac deducendum quàmprimùm exin torrentem lachrymarum; hinc sublatis in cœlum manibus inquit: Itâne, mi DEUS, in medio maximorum criminum meorum, mihi adhuc tuam offers misericordiam! pessimus eram ac sceleratissimus renuntiando tibi; & tu tam bonus es,

XXX 2

ut

ut me requiras, mihi blandiaris, tuis me compleas favoribus! O mi DEUS misericordia mea, quanta bonitatis est hæc abundantia! Perire volebam, & tu nolebas; promerebar, ut infernus se aperiret sub pedibus meis, ad devorandum me vivum, & Tu aperis cælum, ut depluas mihi diluvium gratiarum, & quidem tunc, cum maximâ te onerarem injuriâ.

Quò abieras cor meum? An igitur deserueras me? Quid cogitabas anima mea? An coeca fueras vel insensata? Ut quid dolore non disruperebis pectus meum? ut quid in mille partes non discindimini viscera mea? Itane? volebam esse miser, & tu reluctante ac invitâ malitiâ meâ me vis esse beatum, O misericordia infinita! Præcipitabam memetipsum in infernum, & tu recepisti me in manus tuas, meam ut impedires ruinam! Tu deserere me non vis, & ego deserere te volebam. Non, mi DEUS, non, haud deseram te unquam; non, mi JESU, amabilis mi JESU, misericordissime Salvator mi, nunquam te deseram, gratiarum tuarum suffragante mihi auxilio: Remeo ad meâ locum pœnitentiæ, prosequar illam, sed incessanter geminando

eandem, usque ad extremum halitum vitæ meæ.

Integra ejusmodi exemplis referta prostant volumina, in quibus videtur, DEUM se sapius tam divitem in misericordiâ demonstrasse ergâ peccatores maximos, ut quosdam eorum retraxerit, qui jam appropinquaverant illuc, ab ipsis inferni portis, ut converterent alios jamjam in ultimo maximarum suarum abominationû barathro submersos; ut dederit pluribus in ultimo vitæ suæ momento constitutis gratiam tam efficacem, ut peccatâ totâ in sceleribus vitâ, illam tandem finiêrint in iustitiâ, cœlumque obtinuerint; ut quandoque eripuerit alios è possessione ac potestate diaboli, cui se voluntariè per chirographum sanguine suo exaratum mancipaverant totos. Post tanta Bonitatis Dei experimenta, tantamq; certitudinem, quod misericordiæ ejus infinitâ ratione sint infinitæ, quòdque ipsa nullos statuat terminos desiderio, quò ardet, nos è nostris extrahendi miseriis: ubi tam desperatus peccator est, tam perditus, tamque profundo criminum suorum barathro absorptus, qui non debeat ad ipsam extendere & attollere manus, & ipsius confidere clementiæ se ab ipsâ non fore repellendum.

dum. Sed quamvis totaliter in ipsa sit confidendum, temerariè tamen præsumere non oportet; Nam qui inniti se putaret fiduciæ in misericordiis Dei

fundatæ, ad prosequendos vitæ suæ errores, salutem suam extremo committeret periculo, uti videbitis.

ARGUMENTUM.

Quod maximum sit crimen, malum esse, quia DEUS bonus est, sicut & certitudine, quod Misericordie ipsius infinita sint, uti ad liberius & insolentius ipsum offendendum.

ARTICULUS IV.

Aspectus
misericordie
plures
damnat,
quam aspectus
iusi-
tiae.

TErrores Justitiæ DEI comminantes omnibus peccatoribus infernum, neminem quasi in hunc adducunt, nisi eos, qui hos cæca quadam contemnunt proterviâ, vel illos, qui nimium velut mala inevitabilia hos metuendo præcipites se dant in desperationem, velut alter Cain vel Judas, qui minorem criminibus suis crediderunt misericordiam DEI. De cœtero, justitia divina ostendens omnibus peccatoribus flammam inferni, innumeros inde retrahit, qui illuc corruissent, nisi hæc illis minas intentasset: *Minatur gehennam, ne in gehennam mittat.* Sed fortassis dulcedo misericordie DEI, quæ remissionem peccatorum & vitam æternam promittit hominibus, per accidens magnum illorum numerum mittit ad inferos, tunc nempe, quando pro eo, quod bonitatis illius suavitate moveri ac flecti se si-

cordie ipsius infinita sint, uti ad liberius & insolentius ipsum offendendum.

nant, pro eo, quod quanto citius se convertant, potius exin fabricentur sibi fulcrum, certamque securitatem, ad perseverandum diutius in peccato suo. Quantos namque reperire est, qui dicant intra semetipsos: Deus est bonus, haud fecit nos, ut perdat nos, nostram verâ voluntatè vult salutem, & ferius aut citius nos diriget illuc. Nonne, scriptum est, infinitam ipsius misericordiam nullo non tempore è vestigiis nos prosequi, usque ad ultimum vitæ nostræ diem, abs eo, quod unquam nos deserat, modò tandem cedamus ipsi? modò id ultimo fiat momento, abundè jam sufficit. Fruamur vita, quoad hæc durat, & quando placuerit DEO illam reposcere à nobis, consignabimus animas nostras in manus misericordie ejus, quæ semper parata erit ad recipiendâ ipsas.

Dico nimiam hanc in misericordiam DEI confidentiam, cum vera sit præsumptio, enor-

Malitia
peccatoris
oppugnat,
& transcen-
dere vult
bonitatem
DEI.

me esse crimen, quod innume-
ris certum afferat interitum, eò-
quod manifestè innuat contem-
ptum DEI, & magnam in pecca-
tum propensionem. Itane mi-
sericordia ipsius tibi aperit bra-
chia, tibi suas offert gratias, te-
que certum facit, quod semper
parata sit tibi tua condonare pec-
cata, ut pro eo, quod illius dul-
cedine capiaris, novam inde ca-
pias ansam nova committendi
peccata, quasi consultò velles
illudere illi? Itane illa non ces-
sat amicissimè te invitare, te se-
qui ubique, te anxie comitari,
contenditque persuadere tibi, ut
deferas peccatum; ut propter
hoc ipsum detestandam concipi-
as confidentiam magis illud am-
plexandi? Siccine contemptim
amoris ipsius intimi insultas af-
fectui? siccine maximam Boni-
tatis DEI, majore malitiâ trans-
cendis abundantiam?

Discursus
execrabilis

In quâ classe & sub quo Ma-
gistro didicisti hanc discurrendi
rationem: DEUS bonus est; cer-
tus sum, habere ipsum cor amo-
ris plenum ergà me; Ergò abs
metu ipsum offendere possum;
Ipsius misericordia est infinita,
& nunquam non mea mihi pec-
cata condonare parata; ergò il-
la, quantum voluero, multipli-
care mihi licet: Ipse est mortu-
us pro salute mea, & inexhau-
stum gratiarum thesaurum ser-
vat semper mihi præparatum;

Ergò non est, quod agam, nisi
quod enormissima quæque com-
mittam crimina, quæ se meis
præsentabunt conspectibus; ipsi-
us bonitas semper major erit ad
illa mihi condonanda, quàm
mea esse possit malitia ad illa
committenda; Ipsius misERICOR-
dia ubique me è vestigio sequi-
tur, abs eo, quod unquam me
deferat, usque ad extremum vi-
tæ meæ halitum; ergò despici-
tui mihi habenda est, & fugien-
dum ab illâ, cum certus sim,
illam non permissuram, me pe-
rire. Nonne hoc est, in pro-
fundissimo cœcitatibus barathro
hæreere absorptum, in senlum
cecidisse reprobum, & in mali-
tiâ magis horrendâ, quàm illa
sit dæmonum, esse induratum,
ut amplius horrori non habe-
at discursum tam execrandum?

Dubio procul: siquidem dæ-
mones ipsi & omnes damnati,
qui sunt in inferno, quorumque
malitia, contemptus & odium
DEI confirmata sunt in æter-
num, non auderent, quantum-
vis pessimi, suo permittere in-
tellectui, ut ejusmodi formet
discursum, dicent quidem: no-
lo me convertere ad Deum, nec
illi servire, nec illum amare,
quia mihi severus est, quia non
nisi odio me habet, sed nunquam
dicent: Nolo me consecrare
DEO, nec fidei ipsius servitio,
quia bonus est, quia cor gerit
amo-

Dæmones
abhorre-
rent à di-
scursu pec-
catoris.

amoris plenum erga me. Et quando tu abominabilem hunc efformas discursum, quem ipsi formare non audent, ex eo toti obruuntur horrore. Dicent quidem: Nolo dimittere peccata mea, quia Deus nil amplius misericordiae habet erga me, quia decrevit nunquam in aeternum remittere mihi illa; sed nunquam dicent: confidenter perseverabo in peccatis meis, quia Misericordia DEI est infinita, quia nunquam non se offert mihi, ac semper mihi condonare parata, mihi parcere expedita. Quando te ita discurrentem inaudiunt, ipsorum congeminas rabiem, & si DEUS illis permitteret, ex irâ iustâ discernerent te in frustra. Ah! infelix, si haberemus adhuc unicum solum pretiosae hujus misericordiae momentum, quam tu adeo indignum in modum contemnis!

Dicent ipsi quidem: Nolo unquam cessare, quin me opponam DEO, nunquam non persistam in criminibus nefandissimis, quae patravi; quia DEUS nullam mihi largitur gratiam, ut inde exeam, & quia infinitus Thesaurus Passionis ejus, ita absolute & totaliter est oclusus pro me, ut nullam unquam illius habiturus sim partem. Verum dicere abhorrebunt: Non desistam multiplicare peccata mea, quantum voluero, meque li-

berrime abominandis devovere vitiis, quia DEUS copiosam mihi offert gratiam, ut inde me retrahat; quia infiniti thesauri meritorum Redemptoris mei, qui mortuus est pro me, meque propria sua plus amat vitam, semper aperti sunt, ad ditandum me gratis ac meritis suis. Discursus hic, quem facere praesumis, tam monstruosus est & execrandus, ut damnati ipsi illum facere non audent. Dicent quidem ipsi: nunquam non fugiam, velut Cain, a facie DEI, nunquam amplius reversurus ad ipsum, quia nunquam non armata ultione & implacabili furore manu me ipsius persequitur iustitia; sed non dicent unquam; affectuosissime ipsius me invitat misericordia, meque semper pressis sequitur vestigiis, ad sollicitandum me, ut consentiam ac sinam, quatenus me meis eximat ac exuat miseriis; Ergo non est, quod agam, nisi habere ipsam despectui, & fuga me proripere ab ipsa, cum certus sim, ipsam tantae erga me bonitatis esse, ut finalem meum interitum permiffura sit nunquam. Pro quam cavebunt, ne sic loquantur. Ad formandum ejusmodi discursum, in quo vos fundatis, ad perseverandum detestabili cum confidentia in peccatis vestris, requiritur malitia, quae deterior sit illa tum diabolorum,

lorum, tum damnatorum omnium in inferno.

Reddunt
misericordiam
DEI
complicem
suorum
peccatorum,

Quam posses injuriam majorem inferre Deo, quam uti ipsius bonitate ad stabilendam tuam malitiam? quam immutare ratione hanc naturam rerum, ut pro eo, quod misericordia infinita DEI feratur essentialiter eò, ut destruere velit peccatum in te, ad stabilendam ibidem gratiam, tu ipsam servire facias contra naturam suam, ad melius stabilendum in te peccatum, ad fovendum & multiplicandum illud, ad perseverandum in eo semper abs timore, dum nimirum intra temetipsum dicis: peccemus audacter, quia misericordia DEI infinita est, defendet nos ipsa semper à suppliciis justitiæ; haud difficulter peccemus, semper ipsa nostram aget causam contra se ipsam. Quid hoc est aliud, nisi velle Misericordiam DEI facere complicem peccatorum tuorum? Sanctus Clemens Papa, qui exaratas nobis reliquit constitutiones, quas Apostoli pro universali formârunt Ecclesia, horrendam hanc super re recenset sententiam, quam ex proprio ore horum fidei oraculorum intellexerat: *Si quis de industria peccet, tentans DEUM, quasi non ulciscentem mala; is remissionem non consequitur, quamvis secum ip-*

lib. 2, c. 27.

se dicat: *Sis mihi propitius DEUS.* Et Albertus Magnus pro certo tenet, nimiam hanc confidentiam in misericordiam DEI, quæ præbet libertatem animæ semper perseverandi in peccatis suis; vel potius criminolam hanc præsumptionem, quod DEUS semper nobis plura indulturus sit peccata, quam nos patrare poterimus, esse peccatum contra Spiritum Sanctum, quod absolute est irremissibile; Cum Sacer Codex expressè dicat, quod non remittendum sit neque in hoc, neque in futuro sæculo. *Confidentia de DEI Misericordia, quod quando pœnituerit, ipsum recipiet, est peccatum in Spiritum Sanctum.* Et tu credideris, tam ingens non esse periculum, inniti hanc ratione confidentiæ in misericordiam DEI, ad perseverandum semper in peccatis tuis.

Probè novi, mi DEUS, dicebat Sanctus Hieronymus in quadam Epistolâ, probè novi, misericordiam tuam esse infinitam; Et hoc ipsum est, quod tremore me concutit. Magis quodammodo metuo magnitudinem misericordiæ tuæ, quam tuæ magnitudinem Justitiæ: Nam si tuam offendi justitiam, refugium mihi erit ad tuam misericordiam, quæ aperiet mihi brachia, mihiq; pro tutissimo inserviet Asylò; sed si tuam offendo misericordiam, magis timenda, quam ipsa justitia.

Peccatum
contra Spi-
ritum Sanctum
irre-
missibile
Albert, in
Comp.
Theot.

Misericor-
dia DEI est
magis timenda,
quam ipsa
justitia.

Misericor-
dia
cont
a pe

miseri-
cordiam, si ipsam conte-
mno, si ipsam fatigo, si ipsam
adversus me irrito, quis me
defendet contra ipsam? ad quam
alteram potero accedere aram,
mea illic presentaturus vota?
Qui misericordiam offendit, ad
quam aram se recipiet? Nonne
hoc ipsam irritare est, ac ipsius
adversum se extimulare indig-
nationem, intra seipsum dicere:
Nondum tempus est me conver-
tendi, quia, cum misericordia
DEI infinita sit, nullis arctatur
limitibus, nec ex tempore, nec
ex multitudine, nec ex magni-
tudine peccatorum; quemcun-
que illorum patravero nume-
rum, & quamcunque habere
poterint enormitatem, ipsa sem-
per parata erit illorum mihi in-
dulgere veniam, quodcun-
que hanc venero postulatum:
Verum est, quod vocet me, sed
respondere ipsi non habeo cor-
di, vocare sino ipsam, quantum
voluerit: Novi enim, quod ces-
satura non sit currere post me,
meque vocatura semper; veni-
et aliquando dies, quo respon-
debo ipsi. dum nempe conver-
tere me statuero mecum. Itane
sic luditur cum misericordiâ
DEI, & gratiâ ipsius illudun-
tur?

Miseri, qui vocem ipsius au-
dire negligitis, dum vocat vos,
contempra non contremiscitis, dum dicit
à peccato vobis in sacro volumine: *Voca-*

vi & renuistis, ego quoque in inte-
ritu vestro videbo vos, & subsan-
nabo. Si postquam vocaveram
te centies millenis vicibus, no-
lueras unquam respondere mihi,
an coquerendi habebis ansam,
quando auscultare te recusavero
aliquando? O Deus! quam hor-
roris & timoris plena sunt hæc
verba! Quis unquam ausus fuisset
hæc loqui ratione, nisi ipse-
met Spiritus Sanctus propria hæc
Verba inserere voluisset Sacræ
Scripturæ, quod DEUS exsibilet,
illudat, irrideat, ipsius Miseri-
cordia subsannet peccatores in
morte suâ, eodquod ipsi toto vi-
tæ suæ tempore sublannaverint
ac irriserint ipsum, nolentes un-
quam audire vocem ejus? & in
quo consistit hæc DEI subsan-
natio ac irrisio, quæ verissima est,
utpote Sacro Codici tam mani-
festè inserta? Non est subsanna-
tio hæc visibilis & corporalis,
sicut illa hominum. Sed ecce
in quo consistat.

Homo ille, qui speciem sem-
per præferebat timentis Deum,
toto vitæ suæ tempore, non de-
fistebat incessanter offendere ip-
sum; Interim levabat manus su-
as in coelum, affirmans se omnia
sperare à divina ipsius misericor-
dia, cui tamen tantummodo illu-
debat: siquidem in suis sem-
per perseverabat criminibus, no-
lens unquam acceptare oblatas
sibi ab illa gratias, omniaque
pro-

ce tandem
contemni-
ipsum.
Prov. 1.

Quid sit ir-
risio & sub-
sannatio De-

procrastinans in futurum, semetipsum animando dicebat: Firmiter confido, infinitam misericordiam DEI remissionem mihi peccata mea; tandem enim convertam me, nec moriar in peccatis meis; verum hæc erat illusio, cum id nunquam deduxerit in effectum. Tandem Misericordia DEI tam diuturno tempore illusa, & quasi fannis excepta ab hoc homine, permittit continuare ipsum subsannationem ac illusionem suam usque ad extremum vitæ halitum. Dicit semper, quod semper dixit: Misericordia DEI magna est, spero ab ipsa veniam, & peccata mea deseram; & semper id dicens, suum nunquam deseruit peccatum, & nunquam deseret; Aliud non fecit tempore vitæ suæ, nisi quod illuserit, & illudendo quoque morietur; vixit in peccatis suis contemnens misericordiam DEI, & in peccatis suis morietur à misericordia DEI contemptus.

Verum tamen hæc non est ipsius intentio, non præ tendit amplius illudere in fine, sed maxime serio nunc agit animo, & ex ardentissimo cordis sui affectu implorat misericordiam DEI. Nonne cernis, quomodo suum percutiat pectus, quomodo sua detestetur peccata? Nonne vides, oculos ipsius convertos in fontes lachrymarum? Nonne audis ipsum altâ contestantē vo-

Vane dei
monstrati-
ones pecca-
toris dere-
lixi.

ce, quod doleat, duxisse se semper in sceleribus vitam? Nonne observas vocari ab ipso confessarium, cui universaliter se accusando aperiat cuncta, quæ sua sibi suggererit memoria? Nonne tandem notas, quomodo sibi curet afferri sanctissimam Synaxin, quam tantâ recipiat devotione, ut mirum in modum omnes ædificet? O quantam ipsi præstitit gratiam misericordia DEI! Post vitam tam infelicem, tam fortunatâ ipsum beare vitæ metâ!

Quid inquis ad hæc, divina misericordia? Itane res habet, recepisse hunc hominem tuas in morte sua gratias, postquam semper contempsit illas toto tempore vitæ suæ? Estne hic ludus & vana quædam representatio? Estne illusio aut res seria? Estne tandem vera aut ficta & imaginaria hæc conversio, cum omnibus, quæ visa sunt in hoc homine. Jam supra nonne declaravi me, responderet tibi divina misericordia? Nonne æternam effatus sum veritatem in sacris paginis: Ego quoque in interitu vestro ridebo, & subsannabo. Quandoquidem hic homo illudit me toto vitæ suæ tempore, ego quoque illusi ipsum in morte suâ; ipse me facere permisit omnia, quæcunque volebam, ut argerem ipsum ad converten-

Horrenda
infelicitas
ejus, qui
abuitur
misericor-
dia DEI.

An Pa-
tis fir-
fectio

convertendum se, & nihili pependit illa; Et ego permisi ipsum facere omnia, quæcunque voluit, ut speciem alicujus præferret conversionis, & eadem nihili pependi. Infelix amice mi, omnia, quæ fecisti, non erant nisi ludus & merus jocus; poenitere tuum non est supernaturalis quidam dolor, qui tuam operetur conversionem; non est nisi timor purè naturalis, qualis est ille alicujus bestię cultrum suo jugulo imminere videntis: Lachrymæ tuæ non sunt sanguis contriti ac humiliati cordis; sed imbecillitas amoris proprii, qualis illa fuerat Antiochi: confessio tua non est sincera, nec integra, siquidem nec centesimam agnoscis partem criminum tuorum ex sola culpa tua; Tu probe nosti, te nunquam cordi habuisse conscientiam tuam: tua tandem communio abominandum est sacrilegium, quæ tibi non

proluit, nisi ad sigillandam & confirmandam damnationem tuam, proprio sanguine Redemptoris tui.

Nunc ergò vides, quid sit tam insolenter abuti Misericordiâ DEI; Jam sentis & ingenti tuo experiris damno, quid commiseris delicti, quando dicebas: Misericordia DEI est infinita, hinc audacter peccemus, nec timeamus, quod perire nos sit permissura. Nesciebas unquam magnam satis æstimationem de Misericordia DEI concipere in animo tuo; Hinc & nunquam sciebas sat magnum ergà illam amorem nutrire in corde tuo. Ah! quis dabit nobis gratiam incessanter contemplandi ipsius excellentias, ut ipsi nos totos devoveamus, ipsam adoremus, ipsam laudemus, ipsam amemus, & cantemus magnificentias ejus in sæcula æviterna. *Misericordias Domini in æternum cantabo.*

CONSULTATIO XXI.

De Patientia DEI.

An Patientia sit perfectio Dei.

AN perfectionibus DEI agregemus longanimitatem hanc Patientiam, quam demonstrat supportando peccatorem in erroribus vitæ suæ? An perfectio sit DEO, à maligno homine tolerare om-

nia, abs eo, quod puniat ipsius crimina? Jam dudum Tertullianus dixit, quod videatur, DEUM suâ patientiâ injuriosum sibi esse: *Suâ sibi patientiâ detrahit Deus.* Existimatione quodammodo con-

Yyy 2

vellig